

SITUATIONS- OG TRUSSELSVURDERING FOR AFGHANISTAN

1. Oprørs- og terrorgrupper er fortsat aktive i hele Afghanistan. Regeringen har ikke fuld kontrol med landet. Mange lokale ledere opretholder lokale militser og er økonomisk stærke, da de bl.a. kontrollerer opiumproduktionen. Det gør det vanskeligt at skabe en stærk centralmagt samt at genopbygge og demokratisere landet. Afghanistan præges i mange områder af mangel på sikkerhed, omfattende lovløshed, kriminalitet og menneskerettighedskrænkelser. Sikkerhedssituationen er kritisk i det sydlige og østlige Afghanistan, hvor oprørskampen er domineret af Taliban. Der er løbende angreb og sammenstød. Antallet af angreb er markant højere end i resten af landet.
2. Rammerne for det parlamentariske arbejde er endnu mangelfulde. Parlamentet er splittet og præget af lokale interesser. Det parlamentariske arbejde har dog indtil nu været præget af en vilje til at få parlamentarismen til at fungere. Mange magtfulde lokale ledere og tidligere krigsherrer har opnået valg. Det afghanske styre vil formentlig blive mere konservativt og mindre pro-vestligt, nu hvor præsident Karzai skal dele magten med parlamentet. Forholdet til Vesten vil dog stadig være styret af, at Afghanistan er helt afhængig af økonomisk støtte fra udlandet. Karzais regering udfører en svær politisk balancegang i forsøget på at udbrede centralmagtens indflydelse og bibeholde en vis lokal opbakning.
3. Det sydlige Afghanistan er domineret af stammekultur, hvilket betyder, at de reelle magthavere først og fremmest er at finde i ældste-, stamme- og religiøse råd. Det lokale styre i området er præget af korruption og nepotisme. Centralregeringen i Kabul har vanskeligt ved at udbrede sin magt til dette område.
4. Taliban står traditionelt stærkt i den sydlige del af Afghanistan, mens opbakningen i den nordlige del af landet er svag. Taliban forsøger gennem sin oprørskamp at skabe tvivl om regeringens evne til at styre landet og beskytte dets borgere. Utilfredsheden i befolkningen næres bl.a. af antiopiumkampagnen og det faktum, at centralregeringen ikke har kunnet forbedre befolkningens levevilkår og sikkerhed. Befolkningen er samtidig utilfreds med de lokale magthavere.
5. Grænserne mellem Afghanistan og nabolandene Iran og Pakistan er vanskelige at kontrollere. Stammer, familierelationer, handel og sprog går på tværs af de formelle grænser i det ofte vanskeligt tilgængelige terræn. Dette gælder i særlig grad grænsen til Pakistan. Samtidig er også grænsebevogtningen præget af korruption. Oprørs- og terrorgrupper forstår at udnytte disse forhold. Forbindelser ind i Pakistans uroprægede grænseregioner er af afgørende betydning for Taliban i Afghanistan.

6. Afghanistan vil være afhængig af international bistand i mange år, uanset den positive politiske og økonomiske udvikling i de seneste år. Afhængigheden af udenlandsk bistand gør sig ikke mindst gældende i forbindelse med opbygningen af statsinstitutionerne, herunder sikkerhedsstyrkerne. Fremgangen i den afghanske økonomi skyldes primært bistand fra internationale donorer, men den illegale økonomi er også en væsentlig faktor. På trods af dette er Afghanistan stadig et af de absolut fattigste lande i verden, og den økonomiske udvikling er skævt fordelt.

7. Afghanistan er den dominerende opiumproducent på verdensplan. Opiumøkonomien er en integreret del af den afghanske økonomi og magtstruktur. Bekæmpelse af opiumsproduktionen er vanskelig uden at det får store økonomiske konsekvenser og yderligere forværrer sikkerhedssituationen. Bekæmpelse af valmuer vil først og fremmest ramme de lokale bønder hårdt. Mange bønder er allerede forgældede, og der findes ikke tilsvarende givtige afgrøder. Derudover vil de massive økonomiske interesser i opiumshandlen sandsynligvis betyde, at bekæmpelse af valmuer eller kontrol med transportruter vil føre til et væbnet svar fra de lokale bagmænd. Derfor er en effektiv kampagne ikke sandsynlig.

8. Karzai har forsøgt at nedbryde de lokale leders magtbaser ved at afvæbne deres private militser. Første skridt i denne proces er tilendebragt ved afvæbningen af den tidligere afghanske hær, som dog mere har været en politisk tilkendegivelse end en operativ succes. Et nyt program for afvæbning af de mange ulovlige private militser er herefter iværksat. Imidlertid har Karzai tilladt oprettelsen af et antal stammemilitser, der med lokalkendskab skal tage kampen op mod Taliban. Tidligere lokale magtfulde ledere står bag disse stammemilitser. Brugen af stammemilitser går imod afvæbningsprocessen og undergraver incitamentet for andre lokale magtfulde ledere til at lade sig afvæbne.

9. De afghanske sikkerhedsstyrker, hær og politi er stadig under opbygning. Det vil vare adskillige år og kræve fortsat international støtte. Hæren deltager i bekæmpelse af oprørere over det meste af Afghanistan i tæt samarbejde med koalitionsstyrkerne.

10. Truslen fra civile uroligheder vurderes som **LAV**. Når der forekommer demonstrationer, hvilket især sker i de større byer, er årsagen som regel af social og økonomisk karakter. Uroligheder i slutningen af maj, hvor bl.a. amerikanske soldater blev angrebet efter en trafikulykke, viser dog at situationen hurtigt kan ændre sig.

Muhammed-tegningerne medførte demonstrationer flere steder i Afghanistan. En række af demonstrationerne udviklede sig til uroligheder med døde og sårede. I forbindelse med demonstrationerne blev vreden også rettet mod den internationale militære tilstedeværelse.

11. Der er store lokale variationer i synet på den internationale tilstedeværelse. Selvom opbakningen til oprørerne – herunder Taliban – er stærkest i det sydlige Afghanistan, er der også her tale om et blandet billede. Situationen i syd er præget af lovløshed, korrupcion og intimidering af civilbefolkningen fra oprørs- og terrorgrupper. Det er FE vurdering, at befolkningen generelt vil være venligt stemt over for en øget international militær tilstedeværelse i forventning om forbedret sikkerhed og genopbygning. Der er dog på sigt risiko for, at befolkningens skuffelser over manglende forbedring af sikkerheden, manglende fremskridt i genopbygningen og lokale myn-

digheders magtmissbrug bliver vendt mod både afghanske myndigheder og den internationale tilstedeværelse.

12. Oprørs- og terrorgrupper angriber både internationale styrker, afghanske sikkerhedsstyrker, lokale embedsmænd, gejstlige og civile repræsentanter, der støtter regeringen. Det sker typisk med improviserede bomber og sprængstoffer samt ved planlagte baghold og mord. Brugen af improviserede bomber er steget markant det sidste år, især i forbindelse med selvmordsangreb. FE vurderer, at det er meget sandsynligt, at den stigende tendens vil fortsætte. De seneste måneder har været præget af et forhøjet aktivitetsniveau hos Taliban i det sydlige Afghanistan, herunder i Helmand-provinsen. Endvidere har Taliban oftere end tidligere angrebet med større styrker. FE forventer, at denne tendens og det høje antal angreb i det sydlige og østlige Afghanistan vil fortsætte. FE vurderer, at truslen for angreb og terrorhandlinger fra oprørsstyrker og terrorgrupper er **HØJ** i hele Afghanistan.

13. Der findes mange illegale bevæbnede grupper i Afghanistan. Oftest er det paramilitære enheder, som har forbindelse til organiseret kriminalitet, lokale bevæbnede grupper samt grupper, som lever af smugling, røverier og kidnapninger. FE vurderer, at disse gruppers angreb og aktioner ofte tilskrives Taliban. Afvæbningen af illegale bevæbnede grupper vil blive vanskelig. FE vurderer, at der findes et stort antal grupper med i alt over 100.000 medlemmer spredt over hele Afghanistan.

14. Antallet af miner og mængden af ueksploderet ammunition i Afghanistan er betragtelig. Placering af disse er dog oftest kendt. Truslen fra miner og ueksploderet ammunition varierer lokalt fra **LAV** til **HØJ**.

15. Truslen mod danske transportfly i afghansk luftrum er **LAV**, undtagen for flyvning ved Kabul og over det sydlige og sydøstlige Afghanistan, hvor den er **MIDDEL** under 4.000 m.

16. FE vurderer truslen fra spionage som **HØJ**. Spionage fra oprørs- og terrorgrupper samt organiseret kriminalitet udgør den største direkte trussel. FE vurderer, at de mest aktive statslige efterretningstjenester tilhører de omkringliggende lande.

17. FE vurderer, at truslen for sabotage i er **LAV** i hele Afghanistan.

18. Undergravende virksomhed rettet mod den internationale tilstedeværelse og den afghanske regering ved spredning af misnøje og usikkerhed samt udbredelse af rygter og trusler er forekommende. Det er almindeligt, at Taliban uddeler løbesedler, hvor de opfordrer befolkningen til at gå imod koalitionen og den afghanske regering. Truslen for undergravende virksomhed mod danske enheder vurderes som **MIDDEL** i hele Afghanistan.

19. Organiseret kriminalitet i Afghanistan består primært af narkotikakriminalitet, dvs. dyrkning, forædling og distribution af især opium, men også cannabis. Det sydlige Afghanistan, herunder ikke mindst Helmand-provinsen er et af de vigtigste områder for narkotikaindustrien. Alle aspekter inden for narkotikaaktiviteter er til stede. De organiserede kriminelle bander, herunder narkobagmændene og deres håndlangere, har ingen interesse i unødigt at komme i konflikt med de afghanske sikkerhedsstyrker eller den internationale styrke. Narkobagmændene ejer, eller lejer, svært bevæbnede

militser til at beskytte deres interesser. De organiserede kriminelle aktiviteter er oftest rettet mod andre lokale afghanere. Politikere og embedsmænd på alle niveauer bliver ofte sat i forbindelse med organiseret kriminalitet og oftest relateret til narkotikakriminalitet. Korruption er udbredt og er med til at gøre det nemmere for den organiserede kriminalitet at operere i samfundet.

20. FE vurderer, at truslen fra organiseret kriminalitet er **LAV**. Hvis de danske styrker bliver sat i forbindelse med narkotikabekæmpelsen, vil truslen stige markant.